

Loes den Hollander

Dekmantel

Karakter Uitgevers B.V.

4

16 december 2012

Lieve Winston,

Het is twee uur in de ochtend en ik kan mijn vader horen snurken in de logeerkamer. Hij stond erop bij mij in de buurt te blijven en ik heb me niet verzet, hoewel ik hem het liefst de straat op had willen smijten. Zijn aanwezigheid in ons huis voelt aan als een schending van onze privacy. Hoe maak ik hem dat duidelijk?

Je hebt bekend. Het zal met vette letters in alle kranten en op alle nieuwssites staan en elk actualiteitenprogramma op de televisie zal er aandacht aan besteden. Het is ook spectaculair nieuws. De alomtewaardeerde en bekende kinderoncoloog Winston Ranzijn heeft bekend dat hij twaalf jaar geleden de toen veertienjarige Jellemieke Kaagman heeft verkracht en gewurgd en op anderhalve kilometer afstand van zijn huis in Vinkeveen in een bos heeft achtergelaten. Het gebeurde op 17 mei, twee weken na onze trouwdag. We waren amper terug van onze huwelijksreis.

Hoe kan dat, Winston? Leg het me uit, zorg dat ik er iets van begrijp. Geef me de mogelijkheid je te verdedigen en zeg iets wat alle berichten direct naar het rijk der fabelen verwijst.

Ik zie steeds je ogen voor me, ik klamp me vast aan de eerste keer dat ze recht in die van mij keken. Ik zag pretlichtjes, warmte, belangstelling. En ik stelde onmiddellijk vast dat je waarschijnlijk naar iemand anders keek.

Ik wreef over de pijnlijke plek waar je elleboog me geraakt had en liet me door je vasthouden.

‘Hoe kan ik dit goedmaken?’ vroeg je. ‘Kus erop?’

‘Je denk toch niet dat je altijd alles kunt afkussen?’ zei iemand die achter je stond.

Je lachte breed. ‘Let maar niet op mijn vriend. Die is gewoon jaloers, omdat ik met de mooiste vrouw van het feest sta te flirten.’

Weet je dat nog, Winston? Denk je daar nog wel eens aan?

‘Ze ziet je niet staan, man,’ klonk het weer achter je.

Je deed een stap opzij. ‘Mag ik ons voorstellen? Dit is Friedrich Pijnacker met ck, ik ben Winston Ranzijn.’

Ik stak mijn hand uit. ‘Maggie Bodegraven.’

‘Toch niet van Bodegraven Coaching en Advisering?’

Ik was perplex.

‘Bij dat bedrijf heeft ons team een samenwerkingstraining gevolgd,’ legde je uit.

‘Wat doen jullie voor werk?’ was de eerste vraag die in me opkwam.

‘Friedrich is radioloog en ik ben kinderoncoloog,’ zei je. ‘We zijn allebei lid van een team medisch specialisten dat onlangs even wat begeleiding nodig had. We hadden volgens onze superieuren allemaal een beetje te veel het gevoel dat we God zelf waren. Gaat er al een lichtje bij je branden?’

‘Ik neem aan dat je begrijpt dat ik geen mededelingen kan doen over cliënten of groepen cliënten,’ zei ik.

‘Hoe *adorably* correct. Maar het klopt dus dat je van Bodegraven Coaching en Advisering bent. We waren allemaal onder de indruk van de training. Chapeau... Maggie, zei je toch?’

Mijn antwoord ging verloren in de stemmenmassa die de laatste tien seconden van het jaar begeleidde. ‘Tien, negen, acht, zeven, zes, vijf, vier, drie, twee, één! Gelukkig nieuwjaar!!!’

Onze eerste kus was goed raak.

Een paar uur later, na veel meer kussen en ook veel meer champagne, trok je beste vriend je opeens van me af en ik rook zijn van alcohol doordrenkte adem. Zijn neus raakte die van mij en hij fluisterde, hard genoeg om jou het ook te kunnen laten horen: 'Kijk maar uit met deze charmante jongen, er schuilt een beest in hem.'

Ik had geen tekst en jouw antwoord bestond uit een bulderende lach.

Wat wist Friedrich toen al van jou dat ik niet kon weten, Winston? Toen ik er maanden later op terugkwam, begon je opnieuw hard te lachen. Dat was een mannengrap, beweerde je, en die kunnen vrouwen niet begrijpen.

Uit de logeerkamer komt geen geluid meer. Er bekruipt me een macabere gedachte. Zou mijn vader dood zijn? Ik herinner me dat ik dit ontelbare keren heb gedacht over mijn moeder, als ze weer eens wekenlang afwezig was. Dat ik het zelfs regelmatig heb gehoopt.

Ik voel mijn ogen prikken en heb het koud. Ergens in de linnenkast ligt nog een oud dekbed, dat kan ik pakken. Maar ik lijk wel verlamd, ik heb geen enkel gevoel in mijn armen en benen, in mijn romp. Ik wil jouw lippen op mijn mond, wegkruipen in jouw warme armen. Ik wil wakker worden uit de meest verwerpelijke droom die me ooit heeft overvallen. Het moet een droom zijn, het moet neerkomen op een vergissing. Kus me wakker, alsjeblieft! Lig gewoon naast me en bewijs dat alle jaren die achter ons liggen van de onschatbare waarde zijn die ik ze altijd heb toegedicht. Alsjeblieft!

Maggie

5

20 december 2012

Lieve Winston,

Ken je het gevoel dat de tijd passeert zonder jou aan te raken? Dat stemmen alleen klanken zijn en de woorden die ze uitspreken geen betekenis hebben? Dat je lichaam een massa is die niets met jou te maken heeft? Het overkomt me momenteel en ik laat het gebeuren. Het moet, het is de enige manier om in leven te blijven.

Ik lig het grootste deel van de dag diep weggekropen onder ons dekbed, meestal op jouw plek. Ik vind je terug in de dromen die zich over me ontfermen. Het zijn allemaal mooie dromen en ik word er regelmatig met een opgewonden gevoel tussen mijn benen uit wakker.

Mijn vader brengt me zoethoutthee en kaneelbeschuitjes, heldere kippensoep met geroosterde boterhammen waar een dun laagje roomboter op zit en stukjes zalmwrap. Hij staat waarschijnlijk uren in de keuken om het allemaal voor me klaar te maken en ik denk dat hij andere dingen tegen me zegt dan wat hij denkt. Ik zie het aan de blik in zijn ogen. Maar ik stel geen vragen, ik neem alleen iedere keer gehoorzaam een paar hapjes van wat hij me aanbiedt, zeg niets over mijn wens om alleen te zijn en pers nu en dan een dankjewel uit mijn strot. Mijn vader wil voor me zorgen en doet dat op zijn eigen manier. Dominant, verstikkend en onontkoombaar aardig. Maar ik verkeer momenteel niet in de positie daar kritisch over te zijn.

Een uur geleden kwam hij op de rand van ons bed zitten en vertelde dat je advocaat had gebeld. Die heeft doorgegeven dat je

bezoek mag ontvangen, maar niemand wil zien. Ook mij niet. Hij kon niet zeggen hoe lang je deze isolatie wilt volhouden.

Mijn vader denkt dat je tijd nodig hebt om moed te verzamelen en mij en je dochters nu nog niet in de ogen durft te kijken. Hij voegde eraan toe dat Celine en Chantal zelf voorlopig ook geen contact met jou willen hebben. Zoals gewoonlijk wist hij beter dan ik wat jouw dochters willen. Hij gebood me daarna solidair te zijn met het besluit van de meisjes. Mijn vader noemt jouw dochters altijd de meisjes, ook al zijn het volwassen vrouwen met kinderen.

Ik zou ook door hem meisje willen worden genoemd.

Wat mijn vader me ook gebiedt, ik wil wél contact. Ik wil je aankijken en begrijpen wat je heeft bezield. Ik wil weten wat het met mij te maken heeft, of en waar ik schuldig ben. Al zegt de hele wereld tegen me dat ik geen enkele verantwoordelijkheid draag voor wat jij hebt gedaan, het schuldgevoel is er en het wordt vergezeld door diepe schaamte. Wij waren het paar dat elk koppel wil zijn. Sterk, liefdevol, slim en gedreven. Wij konden samen het leven aan. Geen tegenslag was te groot, geen strijd te heftig, geen risico te onoverzichtelijk om door ons overwonnen te worden. Wij lieten de buitenwereld zien op welke manier je getrouwd hoorde te zijn, ook al wisten we dat niet alles wat we toonden klopte. En nu blijkt dat er al twaalf jaar een geheim tussen ons sliep dat alles wat ons verbond uit elkaar heeft gereten. Ik probeer naarstig de brokstukken bij elkaar te rapen, maar kom steeds een stukje tekort. Het beeld dat wij waren en waar ik me veilig en thuis bij voelde is niet meer compleet. Toch klopt ergens heel diep, onhoorbaar en nauwelijks voelbaar, het hart van onze relatie. Maar zonder voeding van een lichaam staat elk hart op een bepaald moment stil.

Je hebt een jong meisje vermoord, nadat je haar eerst had verkracht. Hoe lang zal het duren voordat ik dit kan begrijpen? Hoeveel tijd zal ik nodig hebben om het te geloven?

Over vijf dagen is het Kerstmis. Mijn vader dringt erop aan deze dagen gewoon samen te zijn met de meisjes en hun gezinnen. Hij is ook uitgenodigd en zal me steunen. Als hij dat nog één keer zegt, ga ik gillen. Ik wil geen steun, van niemand. Ik ben oud en wijs genoeg om zelf te bepalen wat ik wil.

Ik wil jou.

Maggie

Hij heeft bekend.

Fay heeft alle berichten die tot nu toe op NU.nl zijn verschenen uitgeprint en in een nieuwe ordner gedaan. Op het etiket aan de zijkant prijkt een zwarte hoofdletter R. Dat is genoeg, zijn naam mag nergens staan.

Het is goed en het is verschrikkelijk. De polariserende emoties veroorzaken een intense vermoeidheid, ze zou drie dagen achtereen willen slapen. Misschien is het beter om de uitgeprinte berichten alleen te documenteren en ze niet meer te lezen. Maar haar handen blijven de ordner open slaan en haar ogen blijven langs de teksten vliegen.

Toen ze hoorden dat het Openbaar Ministerie een verwantschapsonderzoek ging inzetten, had ze de neiging haar schouders op te halen. Toch luisterde ze goed naar wat de woordvoerder van de politie haar erover vertelde. Het betekende dat het genetisch materiaal dat twaalf jaar geleden op Jellemiekes lichaam is aangetroffen vergeleken zou worden met materiaal in de DNA-databank en sporen zou kunnen opleveren naar mogelijke familieleden van door DNA geregistreerde delinquenten. Uiteraard ging niemand ervan uit dat in de groep mannen van zestien tot zestig jaar die was uitgenodigd om vrijwillig DNA af te staan, de dader aanwezig zou zijn. Fay heeft geen moment aan de mogelijkheid gedacht dat deze Winston R. zou komen bovendrijven. Ze vond alle ophef over het onderzoek eigenlijk overdreven en begreep niet goed waar iedereen zich zo druk over maakte. Wat haar wél trof waren de woorden die haar maag voortdurend ergens achter haar oren deed belanden.

Het genetisch materiaal dat op Jellemiekes lichaam is aangetroffen.

De woordvoerder sprak ze uit zonder een spier te vertrekken. Fay moest tot honderd tellen om te voorkomen dat ze hem op zijn bek sloeg.

‘De tijd is het medicijn dat je nodig hebt,’ beweerde haar moeder, een paar maanden voor haar dood. ‘Laat de tijd zijn werk doen, kind.’ Ze zei ook dat ze minder oud had willen worden als ze daarmee had kunnen voorkomen dat dit drama had plaatsgevonden.

Het is al twaalf jaar geleden en toch lijkt het elke dag nog gisteren gebeurd te zijn. Zal dat ooit veranderen? Zou het helpen als ze Jellemiekes kamer leegmaken en afsluiten en bestempelen als niemandsland met een betreedverbod? De gedachte komt sinds een jaar regelmatig in Fay op, maar ze heeft er nog niet met Marcel over gepraat. Ze denkt dat het ook niet met hem te bespreken zal zijn en dat dat bovendien niet verstandig is. Hij zou erdoor kunnen flippen.

Marcel is opmerkelijk rustig gebleven nadat bekend was dat het DNA-onderzoek een verdachte had opgeleverd. ‘Niet te vroeg juichen,’ besloot hij. ‘Eerst zeker weten. Daarna eventueel actie.’

Als hij op een staccatoachtige manier gaat praten, moet je oppassen.

Toen het grote DNA- onderzoek werd aangekondigd, geloofde Fay niet dat er veel mannen gehoor zouden geven aan de oproep en zeker niet dat er iemand tussen zou zitten die op die manier een ongewenst spoor kon achterlaten. Ze viel bijna van haar stoel toen het Openbaar Ministerie bekendmaakte dat er 2100 mannen wangsljm hadden laten afnemen. Marcel ging ook en dat vond ze een hysterische reactie.

Er zijn sinds de moord drie verdachten aangehouden, maar ze werden allemaal weer vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs. Marcel

werd iedere keer hels en wilde achter de vrijgelaten mannen aan gaan. Hij liet zich amper van die voornemens afhouden en Fay deed nachtenlang geen oog dicht door de stress die overal in huis te voelen was. Wat gaat er gebeuren nu het erop lijkt dat ze eindelijk van alle onzekerheid verlost zullen worden? Dit hadden ze allebei niet verwacht. Ze hebben een paar maanden geleden nog tegen elkaar gezegd dat het ernaar uitzag dat ze nooit te weten zouden komen wie hun kind had vermoord. Toen leek Marcel zich daarbij neer te leggen, maar Fay weet goed dat ze altijd rekening moet houden met driftbuien die uit het niets tevoorschijn komen en waar hij nauwelijks in te corrigeren valt. Ze is getrouwd met een man die zijn impulsieve gedrag niet in de hand kan houden. Sinds de arrestatie van Winston R. durft ze opeens aan zichzelf te bekennen dat ze genoeg heeft van Marcells onberekenbare buien. Als dit hele circus achter de rug is, de moordenaar veroordeeld is en gestraft, zou de tijd misschien eindelijk rijp kunnen zijn om van hem te scheiden.

I I

Hij werkt mee aan het onderzoek en men houdt er rekening mee dat hij volledig toerekeningsvatbaar wordt verklaard. In het geval van volledige toerekeningsvatbaarheid krijgt hij alleen een gevangenisstraf en geen tbs.

Marcel heeft op internet naar soortgelijke zaken gezocht en vastgesteld dat het mogelijk is dat Winston Ranzijn twintig jaar krijgt. Levenslang zal niet lukken, omdat hij maar één moord heeft gepleegd.

Maar één moord.

Twintig jaar betekent in dit land dat je er veertien van moet uitzitten. 'We kunnen dus veertien jaar de messen slijpen,' zei hij gisteren tegen Fay. Hij voegde eraan toe dat niets en niemand hem ervan zou kunnen weerhouden om af te rekenen met de moordenaar van zijn dochter.

Ze kan de term maar niet uit haar hoofd zetten. Volledig toerekeningsvatbaar. Dat betekent dat hij de daad bij zijn volle bewustzijn pleegde. Ze probeert zich voor te stellen wat hij die dag kan hebben gedaan, wat er aan de ontmoeting met Jellemieke vooraf kan zijn gegaan. Zou hij ontdekt hebben dat hij een ernstige medische fout had gemaakt die verschrikkelijke gevolgen had? Zou hij daardoor in paniek zijn geraakt en als een blind paard hebben rondgedoold en uiteindelijk bij het bos terecht zijn gekomen waar haar meisje net langs fietste? Maar hij was toch volledig toerekeningsvatbaar? Dan dool je niet rond en loop je niet schuimbekkend of eventueel in trance in een bos. Dan weet je wat je doet en wat je van plan bent.

Heeft hij daar gewoon op wacht gestaan tot zich de mogelijkheid voordeed om zijn sekslust eens lekker uit te leven?

Fay weet zeker dat Jellemieke deze man niet kende en dat ze die avond nergens met hem had afgesproken. Ze zou de journalist die dit in een artikel als mogelijkheid noemde persoonlijk zijn vingers willen afhakken, zodat hij nooit meer een toetsenbord kan bedienen. Jellemieke was totaal nog niet met jongens bezig, laat staan met een volwassen man van zesenvestig. Ze vertelde wel dat een jongen uit haar klas steeds vroeg of hij met haar mocht lopen en toen Marcel een paar weken voor de verschrikkelijke dag vroeg waarom ze gewoon niet eens een beetje verkering probeerde, riep ze dat ze dit een smerige gedachte vond. 'Getverdegetver,' zei ze. 'Zeg niet van zulke vieze dingen, papa.'

'Wat is er vies aan jongens?' wilde Marcel weten.

'Ze kleven.'

Toen rolden Fay en Marcel bijna van hun stoel.

Ze was nog een kind, jongens behoorden nog tot de categorie klevers en verkering was te gek voor woorden. En dat meisje zou iets met een volwassen kerel hebben afgesproken? Het is een postume belediging van de ergste soort.

Je leest nergens iets over de familie van de moordenaar. Ze schijnen besloten te hebben zich niet beschikbaar te stellen voor enige vorm van publiciteit. Er komen ook geen berichten naar buiten van collega's of patiënten. De Ranzijnkant is een onneembare vesting die zich hult in stilzwijgen.

Schamen ze zich? Of geloven ze niet in zijn schuld? Maar hij heeft bekend. Fay zou het de hele meute in het gezicht willen schreeuwen. HIJ HEEFT BEKEND.

Hij was daar, die avond. Misschien doelbewust, misschien toevallig, maar wat maakt het uit? Hij heeft een meisje van veertien dat nietsvermoedend kwam aanfietsen zover gekregen dat ze afstapte. Het was een lief kind dat altijd voor iedereen klaarstond. Ook al was ze gewaarschuwd voor vreemde kerels die plotseling konden opduiken, deze man zal er in haar beleving normaal hebben uitgezien. Ze heeft waarschijnlijk geen argwaan gehad totdat

ze ontdekte dat hij minder ongevaarlijk was dan hij zich voordeed. Maar toen was het te laat.

Ze was klein en tener en fysiek totaal geen partij voor een volwassen man. Ze was een vrouwtje in de dop, zo'n meisje waarover cabaretiers mooie liedjes maken. Puur, vol verwachting naar wat het leven allemaal te bieden had. Ze heeft haar onschuld moeten bekopen met de dood, is voor oud vuil achtergelaten en lag twee dagen moederziel alleen op de plek waar ze uiteindelijk werd gevonden.

Als Fays gedachten dit punt bereiken, voelt ze zich pas echt beroerd. Ze zou de dagen dat Jellemieke vermist was uit haar geheugen willen wissen, maar ze herinnert zich vrijwel elke minuut, ze weet nog exact hoe ze zich voelde. Ze kan haar bonkende hartslag van toen, haar wanhoop, haar vertwijfeling, haar angst, haar schuldgevoel en haar hoop niet van zich af zetten. Het is er allemaal weer en het put haar opnieuw uit. Ze sliep drie nachten niet en at en dronk nauwelijks. Haar blik was gefixeerd op de deur die open moest gaan om haar kind weer binnen te laten. Ze wilde niet naar buiten, omdat ze bang was dat ze er niet zou zijn als Jellemieke thuiskwam. Toen ze hoorde dat haar dochter gevonden was en niet meer leefde, haalde ze uit naar de man die het bericht bracht.

Gaat het stuk schorem dat haar kind heeft verkracht en vermoord over veertien jaar weer gewoon rondlopen? Als Fay daaraan denkt, raakt ze in ademnood.

Winston Ranzijn was volledig toerekeningsvatbaar toen hij zijn daad pleegde. Hij zal erachter komen hoe een volledig toerekeningsvatbare moeder van een vermoorde dochter zelfs nadat hij veertien jaar heeft vastgezeten nog kan reageren.

Hij heeft een vrouw en twee dochters. Die leven natuurlijk gewoon verder, die zijn niet verantwoordelijk voor zijn daad. Maar hoe zou zijn vrouw nu over hem denken? Kan iemand verder leven met een partner die zo'n gruwelijk misdrijf heeft gepleegd?

De familie houdt zich gedeisd, maar iedereen in deze omgeving weet waar Ranzijn woont.

Fay ook.